

پیشگفتار

موسیقی محلی ایران که بدلیل حضور اقوام گوناگون، تأثیر آنها بر یکدیگر و تبادل فرهنگی دیرپای تاریخی با ملل دیگر از غنای چشمگیری برخوردار است، در کنار سایر اشکال موسیقی ایرانی یکی از مهم‌ترین سرچشمه‌های ریشه‌یابی موسیقی گذشته ما و منبعی پر بار در شکل‌گیری موسیقی نوین ایران می‌باشد.

موسیقی محلی به عنوان بخشی ضروری از حیات فرهنگی مردم یک سرزمین، با زبان ساده و بی‌ریای خود بیانگر دردها و شادی‌ها، و زیر و بم‌های زندگی تاریخی گذشته آنها می‌باشد.

همزمان با تغییر پیرامون و شیوه‌های زندگی انسان، موسیقی و سایر جلوه‌های فرهنگی او نیز دستخوش دگرگونی و تحول می‌گردند. موسیقی محلی نیز که در اصل به شرایط زیستی-اجتماعی ویژه‌ای تعلق دارد، پیرو این دگرگونی‌ها، خود را با ضروریات جدید تطبیق داده و رفته رفته به اشکال نوینی پدیدار می‌گردد که می‌تواند طیفی وسیع از ساده‌ترین ملودیهایی آوازی تا پیچیده‌ترین فرم‌های ارکستری را در بر می‌گیرد. از اینروست که پژوهش، مطالعه، نگهداری و حمایت از موسیقی محلی، پیش از اینکه آنها کاملاً دگرگون شوند، برای بررسی‌های علمی و ریشه‌یابی موسیقی کنونی، از وظایف مهم بنیادهای فرهنگی می‌باشد.

اشکال نوین موسیقی محلی از سوئی ریشه در فرهنگ یک سرزمین دارند و از سوی دیگر از طریق بهره‌جوئی از فرهنگ جهانی موسیقی که خود یکی از دستاوردهای فرهنگی مشترک همه اقوام و ملل جهان می‌باشد، افق‌های تازه‌ای را در پیشبرد موسیقی ملی یک سرزمین گشوده و متقابلاً با ارائه عناصری تازه و اصیل به گسترش و پربارتر شدن فرهنگ جهانی یاری می‌رسانند. با اینکه موسیقی محلی به شکل اصیل خود اثری هنری در والاترین شکل ممکن است، پرداخت به اصطلاح هنری آن به منظور ایجاد آثاری نو، همواره در سراسر تاریخ موسیقی مورد توجه آهنگسازان بوده است. از پالستینا و باخ گرفته تا موتزارت، بتهوون، برامس، ریمسکی کرساکف، چایکفسکی، گریگ، اسمتانا، دورژاک، یانچک، فایا، سیبلیوس، راول، برتن، کوپلند، بارتوک، استراوینسکی، لیگتی ویشمار آهنگسازان دیگر، که برخی از آنها از همین طریق به پایه‌ریزی مکاتب موسیقی ملی خود نائل گشته‌اند.

باید در نظر داشت که با هجوم روزافزون ماهواره‌ها و رسانه‌های گروهی، تبادل، امتزاج و دگرگونی فرهنگ‌ها سرعت و شتاب بیشتری یافته‌است و اگر در این شرایط سرزمینی نتواند با ایجاد یک مکتب منسجم هنری که پاسخگوی نیازهای معاصر لایه‌های گوناگون اجتماعی باشد

به طور آگاهانه و فعالانه در این تبادل فرهنگی شرکت جوید چاره‌ای جز قرارگرفتن در شمار مصرف‌کنندگان فرهنگی نخواهد داشت.

انتشار دفاتر «ترانه‌های محلی ایران» کوششی است در جهت معرفی این گنجینه پُربار و امکانات فراوانی که در آن نهفته است و همچنین آشنائی هنرجویان با امکانات هارمونی‌گذاری و چندصدائی نویسی موسیقی ایرانی که از ابعاد گسترشی مهم موسیقی کنونی و آینده ما خواهد بود. چگونگی پرداخت این ترانه‌ها بسته به کاراکتر و امکانات هر ترانه شکل ویژه‌ای به خود می‌گیرد که در مجموع تنوع بیشتری به قطعات این کتاب میدهد. این قطعات از آنرو که با روحیه هنرجوی ایرانی توافق بیشتری داشته و از نظر فن نوازندگی نیز مسائل متنوعی را در سطوح مختلف دربرمیگیرند، مواد مناسبی برای کاربرد در برنامه آموزشی پیانو و موسیقی میباشند. این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که در انتقال یک ملودی از آواز یا سازی به ساز دیگر، تغییراتی هر چند جزئی اجتناب‌ناپذیر است، زیرا هر ساز از نظر فنی و بیانی، زبان ملودیک ویژه خود را داراست و انتقال تحت‌اللفظی یک ملودی بروی یک ساز نتیجه چندان رضایتبخشی به همراه نخواهد داشت. برای حفظ سادگی و چیرگی ملودی‌های محلی، بجز چند مورد، ترانه‌ها به شکل قطعات بزرگتر و پیچیده‌تر بسط داده نشده‌اند و غالباً به افزایش یک پیش‌نوازی، میان‌نوازی و بخش پایانی بسنده شده است.

برای آشنائی با گویش‌های گوناگون اقوام ساکن در ایران و محتوای ترانه‌ها، اشعار برخی از این ترانه‌ها نیز با تلفظ و معنی‌شان در زیر نت‌های مربوطه آورده شده‌اند. ملودی‌های این مجموعه از کتاب‌های «موسیقی بلوچستان»، «موسیقی بوشهر» و «موسیقی تربت‌جام» که دستاورد پژوهش‌های خانم فوزیه مجد و آقایان دکتر محمد تقی مسعودیه، حسین ناصحی، ثمین باغچه‌بان، امین شه‌میری، و آوانویسی و تجزیه و تحلیل ارزشمند آقای دکتر محمد تقی مسعودیه میباشند، گرفته شده‌اند.

در پایان باید از همه کسانی که مرا به نحوی در تهیه این دفاتر یاری رسانده‌اند تشکر نمایم، به ویژه از همسرم شقایق کمالی برای کمک در اصلاحات نهائی، خواهرم سعیده بیضائی برای زحماتش در چاپ و انتشار، و دخترم نسیم برای تحمل عدم حضور من به هنگام کار مداوم

روی این کتابها
shiraz-beethoven.ir

فهرست Contents

صفحه Page

- ۱- ای یار ای یار . **Ey Yār ey Yār** (بوشهر . Bushehr) 9
- ۲- کُردی . **Kordi** (بلوچستان . Baluchestan) 10
- ۳- معراج نامه . **Meerādjnāmeḥ** (خراسان . Khorasan) 13
- ۴- مَن پَکیرون . **Man pakirun** (بلوچستان . Baluchestan) 14
- ۵- غزل شمس تبریزی . **Shams-e Tabrizi** (بلوچستان . Baluchestan) 17
- ۶- قافله والا . **Ghafelevala** (بلوچستان . Baluchestan) 18
- ۷- عزّت و میرگ . **Ezzat-o Mayrok** (بلوچستان . Baluchestan) 20
- ۸- شکی بوشهری . **Shaki-e Bushehri** (بوشهر . Bushehr) 24
- ۹- نُوگُل . **Nogol** (بوشهر . Bushehr) 25
- ۱۰- سه چگه . **Seh Chakkeh** (خراسان . Khorasan) 26
- ۱۱- لیکو . **Layku** (بلوچستان . Baluchestan) 31
- ۱۲- نَوائی . **Navā'í** (خراسان . Khorasan) 32
- ۱۳- میدان سالار . **Meydānsālār** (بوشهر . Bushehr) 34
- ۱۴- ناتاهل . **Nātāhel** (بلوچستان . Baluchestan) 35

shiraz-beethoven.ir

ای یار ای یار - Ey Yār ey Yār

بوشهر - Bushehr

S. Beizai

Allegretto ♩ = 100

1

4 5 4 5 Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

6 4 5 4 5 5 2 4 Ped. Ped.

10 4 5 3 4 1 2 5 Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

14 4 Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. *

ای یار، ای یار (بوشهر)

ای یار ای یار، یار با ما بیا، ای نازنین یار، خودت تنها بیا ای نازنین یار
عجب آب و هوایی داره شیراز، پسین دلگشایی داره شیراز
پسین دلگشا و صبح دلگیر، عجب شاه چراغی داره شیراز
ای یار ای یار، یار با ما بیا، ای نازنین یار، خودت تنها بیا ای نازنین یار
گل سرخم چرا رنگت شده زرد، مگر باد خزون بر تو اثر کرد
من از باد خزون باکی ندارم، ز حرف ناکسون رنگم شده زرد
ای یار ای یار، یار با ما بیا، ای نازنین یار، خودت تنها بیا ای نازنین یار
به دست گیرم عصای چوب فلفل، بگردم ده به ده منزل به منزل
بگردم تا بجورم یار کهنه، که یار نو نبرد بارم به منزل

عزت و مَیرک . Ezzat-o Mayrok

بلوچستان . Baluchestan

S. Beizai

Moderato ♩ = 58

7

7

11

15